

7 Oktober 2023 en de strijd tussen Israël en Hamas.

Studie over het onderwerp: Israël en de oorlog met Hamas, de formele regering in de Gaza-strook; achtergronden.

Versie 17-01-2024 (Bob de Raadt, www.bobderaadt.nl)

Deut. 1:30-31: De Heer, uw God, die voor u uit gaat, zal immers voor u strijden. U hebt toch gezien hoe hij het in Egypte voor u opnam, en ook in de woestijn, waar u ervaren hebt dat de Heer, uw God, u gedragen heeft zoals een vader zijn kind draagt, de hele weg die u gegaan bent tot uw aankomst hier.

Aanleiding voor deze studie:

Vanuit een bijbelkring kwam de vraag om achtergronden te horen van de huidige oorlog tussen Israël en Hamas/de regering van Gaza.

- De onverwachte, bloedige aanval van Hamas vanuit Gaza op Joodse bewoners in nederzettingen dichtbij de Gazastrook en op deelnemers aan een muziekfestival, 1200 doden.
- De ontzetting over de massale wreedheid waarmee Joodse bewoners vermoord werden. De ruim 240 personen (Israëli's en buitenlanders), die gegijzeld werden en afgevoerd naar Gaza.
- De vraag: **‘Waarom is dit bloedbad niet voorkomen?’** > het falen van de Israëlische politiek en de Israëlische inlichtingendiensten. Het negeren van opmerkelijke signalen aan de grens (voorbereidende verkenningen). De afschaling van beveiliging (i.v.m. het Loofhuttenfeest en Simchat Torah). Het grenshek is te doorbreken met bulldozers. Het idee: Hamas houdt zich gedeisd; is niet bij machte een dergelijke aanval te plegen. De politieke onrust in Israël, met de vele, grote demonstraties, waarbij de regering Netanyahu de macht van het Israëlische Hooggerechtshof wil inperken.
- Hamas heeft deze aanval in het diepste geheim voorbereid. Heeft jarenlang een ondergronds tunnelsysteem kunnen opbouwen en uitbouwen, als verdedigingssysteem; is goed getraind en heeft de benodigde wapens. Wil zich manifesteren/profileren en opwerpen als beschermer van de Palestijnse zaak en zijn tegen de **Abraham-akkoorden** (toenadering tussen Israël en diverse Arabische landen/voormalige vijanden van Israël, waaronder Saoedi-Arabië¹). En op de achtergrond speelt de strijd tussen **soenieten en sjiïeten**, twee vijandige stromingen binnen de islam; denk maar aan de eerdere oorlog tussen Irak en Iran (in jaren 90 vorige eeuw).
- **Multi-grensoorlog:** Gaza/Hamas, Libanon/Hezbollah, Syrië/Iran, Jemen/Houthi-rebellen (vallen schepen/tankers aan in de Rode Zee; economisch aspect, doorvoer handelsroute). Hierdoor dreigt een groter conflict te ontstaan.
- Basis-criterium is **dat Arabische landen nooit Israël erkend hebben**, niet in 1947 (conform het VN-besluit) en later ook niet. Die vijandschap bepaalt al 75 jaar het conflict tussen Israël en Gaza/Westbank/Oost-Jeruzalem/Arabische staten.

In 1967 besloten zij (Arabische staten) tot de drie 'nee's' van Khartoem: nee tegen vrede met Israël, nee tegen onderhandelingen met Israël en nee tegen erkenning van Israël ²In die zin moet Israël steeds vechten voor haar bestaansrecht en vecht zij voor

¹ [De Abraham akkoorden: doorbraak in het Midden-Oosten - Likoed Nederland](http://www.likoed.nl/2020/12/de-abraham-akkoorden-doorbraak-in-het-midden-oosten/); www.likoed.nl/2020/12/de-abraham-akkoorden-doorbraak-in-het-midden-oosten/

² [Resolutie van Khartoem - Wikipedia](https://nl.wikipedia.org/wiki/Resolutie_van_Khartoem) - nl.wikipedia.org/wiki/Resolutie_van_Khartoem

haar vrijheid, haar thuisland, omdat Israël geen andere plek heeft. Eigenlijk vormt Israël een betwist gebied, vanuit Arabisch perspectief bezien.

Inhoudsopgave:

- Aanleiding
- Hoofdpijnen van deze studie
- Inleiding: aantal Bijbelgedeelten
- Gazastrook: geschiedenis
- Israël en de Gazastrook
 - Tijdlijn Israël – het Joodse volk
 - Hamas: geschiedenis, woordbetekenis, focus/doelstelling
 - 7 oktober 2023
 - Wat kunnen we leren van de geschiedenis van Abraham, Izaak & Ishmaël?
 - Conclusies
 - Literatuur
 - Organisaties die nieuws geven over de huidige oorlog.

Hoofdpijnen van deze studie:

- Bijbelgedeeltes om te lezen: Gen. 16:10-11, Gen. 21:13, Gen. 25:9 vv., Jesaja 19:23-25, Ps. 83.
- Gazastrook, geschiedenis (bezet gebied: Romeinen, Turken/het Ottomaanse Rijk, Engelsen/Mandaatgebied, Egypte; veel onderdrukking en repressie); vluchtelingen en vluchtelingenkampen³ (= dorpen/steden; geen tentenkamp; dat zie je ook in “vluchtelingensteden in Syrië”, zie de geschiedenis van de strijd tussen PLO en Syrische leger, in het vluchtelingenkamp Yarmouk⁴)
- Hamas: geschiedenis, woordbetekenis, focus/doelstelling
- Invloed van Iran, ayatollah's; hun visie en proclamatie: “vernietiging van Israël”
- Proxies van Iran: Hamas, Hezbollah⁵, Houthi's/Jemen (strijd tussen Soenieten – Sjiieten)
- Israël: tijdlijn geschiedenis (hoofdpijnen) – voor 1947/1948, vrijheidsoorlog, 1956, 1967, 1973. Palestina en Palestijnen (Arafat, El Fatah (sinds 1959), woordkeus/taalstrijd (slogan), onderdrukkers en bezetting)
- *In 1967 besloten zij (Arabische staten) tot de drie 'nee's' van Khartoem: nee tegen vrede met Israël, nee tegen onderhandelingen met Israël en nee tegen erkenning van Israël*
- Israël en de Gazastrook: verschillende oorlogen: 2014: Hamas gebruikt UNRWA-scholen voor z'n lanceerinstallaties en opslag voor munitie en wapens. Terugtrekking van Israël uit de Gazastrook (2005, de ontruiming door het leger van Israëlische huizen, synagogen en Israëlische bewoners: Israëli tegen Israëli; dat gaf veel kwaad

³ Melody Sucharewicz (2018) De **waan**zin van de Palestijnse vluchtelingen hulp; in Israël Aktueel, okt. 2018, p.6. Over de UNRWA, de Palestijnse vluchtelingen organisatie van de Verenigde Naties, hun rekenmethoden, hulpverleningmethoden, subsidies vanuit de EU, met een budget van ruim 1 miljard dollar. In 1947: 650.000 vluchtelingen (anno 2018 zijn daar nog enkelen 10.000den van in leven). Anno 2018 zijn er volgens de telling van de UNRWA inmiddels 5.500.000 Palestijnse 'vluchtelingen', want alle nakomelingen tellen in deze optelsom mee, inclusief buitenlandse echtgenoten en hun kinderen. Dit geeft een bijzondere telwijze en vermenigvuldigen van de getal van 'vluchtelingen'.

⁴ www.nos.nl/nieuwsuur/artikel/2030421-grote-zorgen-om-palestijns-vluchtelingenkamp-yarmouk

⁵ Hezbollah vuurt sinds 8 oktober 2023 regelmatig raketten af vanuit Libanon-Zuid (zo'n 1000 raketten; voorbij de blauwe lijn/bestandslijn en schendt hierdoor de VN-Veiligheidsresolutie 1701. (bron: www.israeltoday.nl, 19-12-2023.

bloed; premier Ariël Sharon (lag 8 jaar in coma na een CVA; Libanon-oorlog, Shaba en Shatila)

- Ishmaël: De God van Abraham, Isaak en *Ishmaël* en Jacob (Israël).

Inleiding:

We lezen een aantal Bijbelgedeelten.

We lezen: **Gen. 16: 10-11; Gen. 21:13**

In de familie van Abraham ontstaan diverse problemen:

- Tot 2x toe stelt Abraham voor dat Sara niet zijn vrouw is, maar zijn zuster. Dat geeft problemen/conflicten; Gen. 12: 10-20 (farao); Gen. 20:1-18 (Abimelek, te Gerar)
- Abraham en Sara zijn oud, te oud om kinderen te krijgen. De bypas komt via Hagar, een Egyptische bijvrouw > Ishmaël.
- 16:10: ‘En de Engel des Heren zeide tot haar: Ik zal uw nageslacht zeer talrijk maken, zodat het vanwege de menigte niet geteld kan worden. (11) Voorts zeide de Engel des Heren tot haar: Zie, gij zijt zwanger, en zult een zoon baren, en hem Ismaël noemen, want de Here heeft naar uw ellende gehoord’. (Ishmaël: God hoort’, God zal horen)^{6,7}. Hagar gaat terug uit de woestijn naar de tenten van Sarai en Abraham, met opdracht zich aan Sara te onderwerpen (“vernederen”, ondergeschikt maken, de ander hoger achten/stellen, de ordening respecteren). Ishmaël groeit op en Abraham is blij met hem. Dan volgt alsnog – in hun ouderdom – de komst van Izaak (Gen. 21:1-7 ; de eerstgeborene van hun beiden (Abraham en Sara), concurrent van Ishmaël. In **Gen. 21** worden Hagar en Ismaël alsnog weggestuurd, als eis van Sara, eigenlijk tegen de wens/wil van Abraham in. God grijpt in en laat Hagar en Ismaël vertrekken en Hij reist met hen mee: “Ook de zoon van de slavin zal Ik tot een volk stellen, omdat hij uw nakomeling is”(Gen. 21: 13). Hagar krijgt van Abraham brood en een zak met water mee (that’s all). In de woestijn bij Berseba raakt het water op en opnieuw komt de Engel des Heren en redt Ismaël van de honger- en dorstdood. Hagar ziet een waterput en kan de dorst lessen. Opnieuw klinkt de belofte: “Ik zal hem tot een groot volk stellen”. Ishmaël woont in de woestijn (Paran) en is boogschutter.
- **Gen. 25:9 vv**: In Gen. 25 komt Ishmaël weer in beeld, als Abraham overleden is. Vers 9 vertelt: En zijn zonen *Isaak en Ismaël* begroeven hem in de spelonk van Machpeka (Makpela), in het veld van Efron. Dit betekent verzoening tussen de twee broers en dat maakt deze geschiedenis bijzonder en tevens inspirerend voor de actuele situatie in het Midden-Oosten en specifiek voor de Israëli’s en de Palestijnen/Arabieren.

Jesaja 19: 23-25

23 Te dien dage zal er een gebaande weg wezen van Egypte in Assyrië, dat de Assyriërs in Egypte, en de Egyptenaars in Assyrië komen zullen; en de Egyptenaars zullen met de Assyriërs den Heere dienen.

24 Te dien dage zal Israël de derde wezen met de Egyptenaren en met de Assyriërs, een zegen in het midden van het land.

⁶ Jaap Bönker verwijst naar het boek ‘Israël en Ishmaël, Broeders in het midden der aarde’ (uitg. Stichting Near East Ministry) van Iet Bleeker (2000). Zie pag. 87-89, Bönker, 2011.

⁷ Bönker geeft ook als bijzonderheid de getalswaarden van de namen van Abram (243) + Hagar (208) = 451 + Ismaël -> een diepe verbondenheid tussen Abram, Hagar en Ishmaël. Een andere bijzonderheid m.b.t. Ishmaël is dat hij 1 van de 4 personen is, die voor zijn geboorte al zijn naam krijgt. De andere drie zijn: Isaak, Jezus en Johannes de Doper. Die namen beginnen alle 4 met een ‘Jod’, en dat is de letter van God zelf, de Eeuwige, de ‘Ik Ben’ > JHWH. (el = Heer, Elohim)

25 Want de HEERE der heirscharen zal hen zegenen, zeggende: Gezegend zij Mijn volk, de Egyptenaars, en de Assyriërs, het werk Mijner handen, en Israël, Mijn erfdeel!⁸

Ps. 83:6-9

Hierin worden vijanden van God genoemd; zij, die een verbond tegen God gesloten hebben. De tenten van Edom en de Ismaëlieten, Moab en de Hagrieten, Gebal, Ammon en Amalek, Filistea met de inwoners van Tyrus, zelfs Assur heeft zich bij hen gevoegd, zij zijn de zonen van Lot tot steun. (18) Laten zij voor immer beschaamd en verschrikt worden, schaamrood worden en te gronde gaan, (19) **opdat zij weten, dat alleen uw naam is: Here, de allerhoogste over de ganse aarde.**

Gazastrook: geschiedenis

- Filistijnen⁹: kwamen van Kreta of Cyprus, zeelieden, vijanden van Israël en tijde van de Richteren en koningen (David, Saul). Zij woonden in wat nu heet de Gazastrook en vielen vanuit dit gebied Israël aan.
- Als je bedenkt dat Gaza ongeveer zo groot is als het eiland Vlieland of Texel, kun je je dan voorstellen, dat op 'Vlieland' zoveel wapens, raketten, tunnels aanwezig zijn. In zo'n klein gebied; Gaza is overbevolkt. Echt over de top: deze bewapening, deze over-subsidiëring, deze jarenlange onderdrukking door de eigen Hamas-regering.
- Hamas betekent: geweldenarij. Zie Gen. 6:11. Het Hebreeuwse woord voor geweldenarij is 'hamas'.^{10, 11}. Huidige betekenis: 'De Islamitische verzetsbeweging'. Sinds 1988 (sjeik Yassin, gedood in 2004, in Gaza-stad), daarvoor gelieerd met de Egyptische Moslimbroederschap.
- Hamas heeft in de beginperiode van haar bestaan, naast een militaire tak (Izz Eddine al-Qassam brigades¹²), ook een sociale tak gehad die veel deed aan armoedebestrijding, voedselvoorziening e.d. en kreeg daardoor veel aanhang in de Gazastrook. Anders dan het corrupte bewind van El Fatah. Maar na de staatsgreep in 2007 veranderde het gezicht van Hamas: de militaire tak kreeg de overhand, bouwde kilometerslange ondergrondse tunnels (smokkelroutes, uitvalsbasis voor het ontvoeren van Israëliërs), misbruikte de subsidiegelden, vergrootte de militaire opbouw en pleegde uitlokkingsoorlogen d.m.v. regelmatige raketbeschietingen en landbouwverbrandingen (waardoor oogsten verloren gingen).
- Ontwikkelingsgeld UNRWA/subsidies EU: als al deze subsidiegelden in de afgelopen jaren direct gebruikt zouden zijn om de armoede onder de bevolking van Gaza te bestrijden (+ goede huisvesting, + goed onderwijs + goede infrastructuur + betaalde prijzen voor goederen + een effectieve gezondheidszorg) dan zouden veel meer

⁸ www.statenvertaling.net/bijbel/jesa/19.html

⁹ Gen. 10: 14, 21:34, Exodus 13 :17, Jozua 13:3, Richt. 3:3, 31, Richt. 10:7, 13:1, 14:4, 1 Sam. 4-7, 10:5, 13-14, 17-18, 19:5, 2 Sam. 1:20, 3:14, 18; 1 Kron. 1:12, 10-11, Jes.2:6, 11:14, Jer. 47:1, Ezech.16:27,57, Amos 1:8, Obadja :19, Zach. 9:6. (Concordantie)

¹⁰ Roger van Oordt (2023) Gaza en Hamas; in Israël Aktueel, dec. 2023; p. 7. Toen Israël in 2005 de Gazastrook verliet (ontruimde), waren er veel vruchtbaar gemaakte gebieden voor de landbouw geschikt en beschikbaar (gemaakt). Deze vruchtbare landbouwgronden (incl. kassen) hadden de Gazanen natuurlijk ook kunnen benutten. De gedoneerde miljarden hadden de arme bevolking van Gaza ten goede kunnen komen en niet (alleen) de regeringsleiders (Hamas) van Gaza.

¹¹ 'Corrupt' – 'evil' zijn dezelfde woorden voor 'hamas' (Gen. 6:11-13).; www.israeltoday.co.il – 20-10-2023, Michael Selutin.

¹² CIDI – Dossier: Terroristische organisaties in en rondom Israël – Hamas: achtergrond; Den Haag – www.cidi.nl Het CIDI heeft op haar website meer interessante dossiers met relevante thema's.

Gazanen hebben kunnen profiteren van een zekere vorm van welvaart in de Gazastrook. Doch Hamas heeft de subsidies in eigen zak kunnen steken en de leiders leven in luxe (Doha).

- De verschillende oorlogen tussen Israël en Hamas¹³/Gaza tussen 2005/2007 en 2023; uitmondend in de Hamasmorden op 07-10-2023 en de huidige oorlog Israël - Hamas
- Ronny Naftaniël geeft 3 argumenten waarom hij voor een vrij en vreedzaam Gaza is (opinie in 2021¹⁴):
 1. Omdat de inwoners van dit gebied nog altijd de dupe zijn van de staatsgreep die Hamas in 2007 uitvoerde. Sindsdien heeft deze extreem islamitische organisatie de mensenrechten in Gaza ondergeschikt gemaakt aan haar strategische doel Israël te vernietigen.
 2. Omdat internationale humanitaire hulp door Hamas misbruikt wordt voor de aanschaf van wapens en de aanleg van ondergrondse bunkers. Deze fixatie resulteert in raketbeschietingen op Israëlische burgerdoelen, die niet onbeantwoord blijven, met alle gevolgen van dien.
 3. Omdat een Gaza zonder Hamasregering niet alleen de onderdrukking van de Gazanen zal beëindigen, maar ook een ingrediënt is voor succesvolle vredesonderhandelingen tussen Palestijnen en Israëli's.

Israël en de Gazastrook:

- Israël veroverde de Gazastrook in 1967, op Egypte, die daarvoor een zwaar bewind, onderdrukkend bewind voerde in de Gazastrook. (die aversie tegen Gaza zie je actueel terug in het beleid van Egypte t.a.v. Gaza: grens gesloten houden voor mensen uit Gaza; geen toegang geven aan Palestijnse vluchtelingen; de grens blijft dicht).
- verschillende oorlogen: 2008, 2012, 2014, 2021:
 - * 2008: van 27 dec. 2008 – 18 jan. 2009 - Operatie Gegoten Lood, militaire operatie tegen Hamas/Fatah/PFLP/PIJ (Palestinian Islamic Jihad); een grondoffensief n.a.v. langdurige Qassamraket- en mortierbeschietingen vanuit de Gaza, op Sderot. Doel: tunnelsysteem bestrijden + de smokkelroutes uitschakelen – gestopt via een bestand;
 - * 2012: Operatie Wolkkolom (Pillar of Defense/Pillar of Cloud); nov. 2012; aanleiding: raketaanvallen op het zuiden van Israël
 - * 2014: aanleidingen: n.a.v. regelmatige raketaanvallen vanuit de Gaza + afgebroken vredesbesprekingen tussen Israël en de Palestijnse Autoriteit (Fatah/Hamas) + de dodelijke ontvoering van 3 Israëlische tieners in de buurt van Hebron (juni 2014); Operatie Beschermende Rand (Protective Edge); duurde 7 weken, veel Palestijnse splintergroeperingen doen mee aan de strijd; Hamas (leider Khaled Mashal) gebruikt UNRWA-scholen voor z'n lanceerinstallaties en opslag voor munitie en wapens.
 - * 2021 (mei): gewelddadigheden tussen Palestijnen en kolonisten; in wijk Sheik Jarrah (in Oost Jeruzalem)
- ** 2005: Terugtrekking van Israël uit de Gazastrook (2005, de ontruiming door het leger van Israëlische huizen, landbouwgronden, synagogen en Israëlische bewoners: Israëli tegen Israëli; dat gaf veel kwaad bloed – veel Israëliërs verzet tegen eigen soldaten (schrijnend, veel protesten); t.t.v. premier Ariël Sharon (lag 8 jaar in coma na een CVA; Libanon-oorlog, Sabra en Shatila – Falangisten-milities, protectie door Israël – sept. 1982, Beiroet).

¹³ ND, redactie buitenland (datum onbekend) – Ook Hamas blokkeert hulp aan inwoners Gaza. Hamas verdeelt de schaarse goederen die Gaza binnengebracht worden. Daarop is veel kritiek (i.v.m. willekeur, machtspolitiek en zelfverrijking, hoge belastingen op materiële goederen).

¹⁴ Ronny Naftaniël (27 mei 2021) Ik ben voor een vrij en vreedzaam Gaza; in: Ned. Dagblad, opinie-debat-analyse, p. 12. Naftaniël is voorzitter van het Centraal Joods Overleg (CJO).

Tijdslijn Israël – het Joodse volk¹⁵:

Palestina – Arabische bevolking – Aliya/emigratiestroom van Joden naar Palestina (nu Israël)
- Theodor Herzl¹⁶, journalist, Franse rechtszaak tegen Dreyfus > schrijft het boek: ‘De Joodse staat’, opkomst van het zionisme; conferenties zionistische beweging.

1917, Balfour-verklaring -

1918 Gen. Allenby (Engeland) komt in Jeruzalem aan – einde Ottomaanse rijk – de Britten komen aan de macht.

1920: San Remo: verdere uitwerking Balfourverklaring > Israël/het Joodse volk heeft recht op een thuisland.

1929: Hebron, Joodse inwoners door Arabieren vermoord.

1938: Kristallnacht; pogrom in Duitsland tegen de Joodse bevolking

1939-1945: WOII

1947: Dode Zeerollen ontdekt

1947: nov, aangenomen besluit in de VN, dat de Joden een eigen THUIS krijgen in het land Israël, naast een Arabische/Palestijnse staat (de naam Palestina is de oude naam voor dit gebied die door de Romeinen is gegeven). Op 29 november 1947 stemde de Algemene Vergadering van de VN in met het verdeelingsplan, **resolutie 181**. Van de 56 aanwezige landen **stemden** 33 vóór de resolutie. 13 landen, waaronder alle islamitische VN-lidstaten, stemden tegen en tien landen onthielden zich van stemming. Zowel de Verenigde Staten als de Sovjet-Unie hadden vóór het delingsplan gestemd en steunden dus de oprichting van een Joodse staat. De steun van de twee wereldmachten was cruciaal in de uiteindelijke totstandkoming van de staat Israël.¹⁷

1917-1947/1948: Brits Mandaat – regering door Engeland; slechts beperkte toegang van de Joden tot Palestina; denk aan het verhaal van Leon Uris ‘Exodus’; Hagana/Joods verzet tegen de Britten (Menachem Begin). Joden werden na 1945 teruggestuurd naar Europa/Duitsland: interneringskampen. Joodse protesten tegen deze gang van zaken (overleven).

1948, 14 mei: Onafhankelijkheidsverklaring (David Ben Gurion, the Jewish Agency), na beëindiging van het Engelse Mandaatgebied. De USA (president Truman) erkent de Joodse staat reeds 10 minuten na het uitroepen van de staat Israël.

- 5 Arabische volken (Egypte, Jordanië, Irak, Syrië, Libanon) starten direct een oorlog om de staat Israël te overlopen. Zij roepen de Arabische-Palestijnse bevolking op om direct het Israëlische gebied te verlaten, met de belofte om na de overwinning terug te komen in hun dorpen. (de Nakba, de catastrofe). Veel Palestijnen/Arabieren geven aan de oproep gehoor. Deels zijn er ook Arabieren verjaagd c.q. gevlucht door/voor de Israëli’s. Daarnaast zijn er ook zo’n 700.000 Joodse inwoners in Arabische landen verjaagd naar Israël (zonder financiële compensatie); (Tjitte de Jong, 2023). Deze deportatie van Joden uit de Arabische landen is vrij onbekend bij de publieke opinie. De onafhankelijkheidsoorlog van Israël nam een aantal jaren in beslag¹⁸

1956 Suez-crisis

1967 Israël valt onverwachts en preventief aan (na dreigende taal uit Syrië, Hafez Assad, en Egypte, Nasser; beiden spraken over een “uitroeiingsstrijd” en een “vernietiging van Israël) en

¹⁵ www.bobderaadt.nl/documents/israel/De_geschiedenis_van_Israel_tussen_1850_en_1948.pdf - lezing voor de Israëlkring, 11-01-2024.

¹⁶ en.wikipedia.org/wiki/Theodor_Herzl

¹⁷ www.cidi.nl/vandaag-70-jaar-geleden-het-vn-verdelingsplan/#Algemene%20Vergadering%20steunt%20Het%20Plan

¹⁸ Yaacov Nof (2023) Onafhankelijkheidsoorlog leidde tot de staat Israël; in Israël Aktueel, pag. 12-13, april 2023.

vernietigt de luchtmacht van Egypte- Zesdaagse oorlog – verovering van Gazastrook, Hartland/Westbank, Jeruzalem/Kotel/ Klaagmuur, Sinai, Golanhoogte.¹⁹
 1972: München, 12 Israëlische sporters vermoord tijdens de Olympische Spelen
 1973 Yom Kippoer-oorlog; Israël wordt overvallen door een aantal Arabische landen: Egypte en Syrië (Golda Meir²⁰); oliecrisis – autoloze zondag
 1987: 1^e intifada; aanleiding: een auto-ongeluk tussen een Israëlische truck en een personenwagen met Palestijnse inzittenden, die bij dat ongeluk om het leven kwamen.²¹
 1993: Oslo-akkoorden, verdeling in A-, B-, C-gebieden
 1995: Rabin, premier, vermoord
 2000: 2^e intifada; aanleiding: het bezoek van Ariel Sharon aan de Tempelberg.
 2004: overlijden Arafat;
 2005: Abbas (Holocaust-ontkenner) president; sinds die tijd geen vrije (presidents)verkiezingen meer gehouden op de Westbank.
 2005: Israël trekt zich terug uit de Gaza-strook; verzet van Joodse inwoners van Gaza tegen de Israëlische militairen.
 - overdracht regering aan Fatah; hierna bloedige strijd tussen Fatah en Hamas; Hamas verovert de macht in Gaza.
7 oktober 2023: Hamas valt met 3000 soldaten Israël binnen, vanuit zo'n 90 grensovergangen en doden ruim 1200 Joden in de grensstreek
Okt. – nu : oorlog tegen Hamas in Gaza; beschietingen in Noord-Israël en Zuid-Libanon.

Hamas: geschiedenis, woordbetekenis, focus/doelstelling

- Hamas betekent: geweldenarij. Zie Gen. 6:11. Het Hebreeuwse woord voor geweldenarij is 'hamas'.^{22, 23} Huidige betekenis: 'De Islamitische verzetsbeweging'. Sinds 1988 (sjeik Yassin, gedood in 2004, in Gaza-stad), daarvoor gelieerd met de Egyptische Moslimbroederschap.
- Hamas heeft in de beginperiode van haar bestaan, naast een militaire tak (Izz Eddine al-Qassam brigades²⁴), ook een sociale tak gehad die veel deed aan armoedebestrijding, voedselvoorziening e.d. en kreeg daardoor veel aanhang in de Gazastrook. Anders dan het corrupte bewind van El Fatah. Maar na de staatsgreep in 2007 veranderde het gezicht van Hamas: de militaire tak kreeg de overhand, bouwde kilometerslange ondergrondse tunnels (smokkelroutes, uitvalsbasis voor het ontvoeren van Israëliërs), misbruikte de subsidiegelden, vergrootte de militaire opbouw en pleegde uitlokkingsoorlogen d.m.v. regelmatige raketbeschietingen en landbouwverbrandingen (waardoor oogsten verloren gingen).

7 oktober 2023:

¹⁹ Wim Kortenoeven (2020) Stilstaan bij de wonderlijke bevrijding van 1967; in Israël Aktueel, juni 2020, terugblik.

²⁰ Denk aan de film: Golda.

²¹ nl.wikipedia.org/wiki/Intifada

²² Roger van Oordt (2023) Gaza en Hamas; in Israël Aktueel, dec. 2023; p. 7. Toen Israël in 2005 de Gazastrook verliet (ontruimde), waren er veel vruchtbaar gemaakte gebieden voor de landbouw geschikt en beschikbaar (gemaakt). Deze vruchtbare landbouwgronden (incl. klassen) hadden de Gazanen natuurlijk ook kunnen benutten door daar eigen boerderijen op te vestigen. De gedoneerde miljarden hadden de arme bevolking van Gaza ten goede kunnen komen en niet (alleen) de regeringsleiders (Hamas) van Gaza.

²³ 'Corrupt' – 'evil' zijn dezelfde woorden voor 'hamas' (Gen. 6:11-13); www.israeltoday.co.il – 20-10-2023, Michael Selutin.

²⁴ CIDI – Dossier: Terroristische organisaties in en rondom Israël – Hamas: achtergrond; Den Haag – www.cidi.nl

- Het is 50 jaar na de Yom Kippoer-oorlog, de onverwachte (waarschuwendende signalen werden genegeerd; premier Golda Meir moest later aftreden; de toekomst van de Israëliische staat hing aan een zijden draadje) verrassingsoorlog, gestart door Egypte en Syrië, op Grote Verzoendag, waarbij de USA en Rusland direct tegenover elkaar komen te staan. Op de Grote Verzoendag zijn veel militairen met verlof om dit feest te vieren. Ook in oktober 2023 was de gebruikelijke militaire paraatheid van wachtposten e.d. verminderd vanwege het Loofhuttenfeest en Simchat Torah.
- In de vroege ochtend van deze sabbat, de dag na het Loofhuttenfeest en de dag van Simchat Torah (De Vreugde van de Wet, waarbij in de synagoge een thorarol dansend wordt rondgedragen en doorgegeven aan de aanwezige bezoekers van de dienst; echt vreugdevol en feestelijk) worden raketten vanuit de Gazastrook afgevuurd op Israël, waaronder op de stad Tel Aviv. Bedreigend en veel mensen zoeken direct de schuilkelders op. Dat gebeurt ook in de dorpen/steden in de directe omgeving van de Gaza: Beéri (meer dan 100 doden), Kfar Aza (meer dan 70 doden), Sderot, Kissufim²⁵, Nir Oz, Erez, Karmia, Kfar Alumin, Magen, Nir Yitzhak, Zikim, Yad Mordechai.²⁶
- Hamas-strijders breken door de afscheidingsmuur tussen Gaza en Israël, met bulldozers, quads, motoren. De signalering wordt/is onklaar gemaakt en dat geeft hen gelegenheid om onopgemerkt een groot aantal kibboetsen aan te vallen. Dat is een ongelijke strijd. Ruim 1200 Israëli's (bewoners, bezoekers, buitenlandse gastarbeiders) worden bruto vermoord en zo'n 240 personen worden gegijzeld meegevoerd Gaza in. Het geweld en de moorden door Hamas wordt met bodycams door henzelf gefilmd en op sociale media geplaatst. Het zijn afschuwelijke beelden. Nog nooit sinds de WO II heeft er een dergelijke omvangrijke moordpartij plaatsgevonden onder het Joodse volk en zijn er zoveel personen in gijzeling genomen. Israël is in shock en boos. Hamas moet worden uitgeschakeld.
- Op een (boeddistisch) muziekfestival in de Negev²⁷ worden de festivalgangers door Hamasstrijders overvallen, gedood of gegijzeld. Wilde paniek breekt uit op het festivalterrein. Ongeloof en verbijstering onder de festivalgangers.
- **Hoe kon dit gebeuren (1)?** Dat zal na deze oorlog grondig uitgezocht worden, politiek zal de regering verantwoordelijkheid moeten afleggen, evenals de legerleiding. Dit zal niet zonder gevolgen zijn en sommige leidinggevendenden zullen moeten opstappen. Achteraf blijkt dat Hamas een jaar lang met de voorbereidingen bezig geweest is. Grondig, min of meer in stilte. De eerste raketaanvallen waren ook een soort afleidingsmanoeuvre; daarna begon hun grondaanval. De veiligheidsdiensten van Israël waren wel op de hoogte; ook is er door analisten gewaarschuwd van een op handen zijnde aanval, doch die informatie is genegeerd of afgedaan als: "Hamas houdt zich rustig en afzijdig"; "Hamas is tot zoiets dergelijks niet in staat". Een enorme onderschatting, zeker als je kijkt naar filmbeelden met daarop grote Hamas-marsen en -demonstraties van goed getrainde en fanatieke strijders. Ook de toespraken lieten niets aan duidelijkheid over: "We zullen over het Joodse volk heenwalsen", was de teneur van de sprekers. Leaders als Haniye spreken zich duidelijk uit, dat Israël vernietigd moet worden. En zij vinden steun bij de Iraanse Ayatollah's. Denk maar aan een uitspraak van de Iraanse ayatollah/leider Khamenei, dat Israël van de kaart geveegd zal worden door Iran (zie zijn boek: *'Palestine from the*

²⁵ Zie in Nieuwsbrief Israel Today, 19-12-2023; 150 geestelijken bekijken beelden van bloedbad van 7 oktober "Geen enkele religie kan zulke daden toestaan". "Onmenselijk". "Absolute horror", www.israeltoday.nl

²⁶ Maandelijks magazine Israël Aktueel – November-editie – met veel aandacht voor de aanslagen/moordpartijen door Hamas op 7 oktober 2023. Zie ook in het decembernummer van Israël Aktueel: Israël in oorlog, pag. 1-13 > #BringThemHome. Zie ook: Israel Today, okt.-nov. 2023, nr. 178: Dit kan niet waar zijn! – pag. 4-9;

www.israeltoday.nl – www.israeltoday/nieuwsbrief - www.israeltoday.co.il

²⁷ https://nl.wikipedia.org/wiki/Bloedbad_op_Supernova_Sukkot_Gathering

Perspective of Ayatollah Khamenei, uit 2011 ²⁸) en dat zeer binnenkort lange afstandswapens Israëliëse steden kunnen bereiken, bestoken en vernietigen. Die waarschuwing neemt de Israëliëse regering zeer nauw (evenals de Amerikaanse regering)

- **Hoe kon dit gebeuren (2)?**

- Het momentum: in Israël vierde men feest: Loofhuttenfeest en Simchat Torah en het was sabbat op 7 oktober 2023. Beveiliging (personeel) was afgeschaald tot een minimumbezetting, zodat ook de beveiligers/soldaten thuis/bij familie het Loofhuttenfeest konden vieren. Dat maakte de beveiliging van de kibboetsen zwakker en kwetsbaarder.

- Er was geen verhoogde waakzaamheid op basis van eerder gesignaleerde, uitgelekte aanvalsplannen door Hamas.

- Men vertrouwde ook op het leger (ondanks de afschaling van het aantal bewakers), op de bewakingscamera's, op het veiligheidssysteem en het veiligheidsshek met alle detectiemogelijkheden. De kwetsbaarheid van het hek werd dus ook onderschat.

- Het was 50 jaar na de start van de Yom Kippoer-oorlog. Zolang was er eigenlijk al geen grote oorlog geweest tussen Israël en de Arabische buurlanden.

- Ook van belang zijn de splijtende politieke spanningen in Israël omtrent de bevoegdheden van het Hooggerechtshof van Israël. De regering c.q. de politiek van premier Netanyahu wil deze – democratische – macht inperken. De bevolking wil dat voor een deel niet en demonstreert al maandenlang tegen dit politieke beleid. Er is in Israël veel maatschappelijke onrust en tweedeling. Dit maakt de Israëliëse samenleving kwetsbaar en Hamas voelt dat aan.

- momenteel (19-12-2023) zijn er in Israël zo'n 250.000 ontheemden, d.w.z. geëvacueerd uit het noorden van Israël en elders; opgevangen in hotels of bij familie.

- **Wat opvalt:**

- na de aanvankelijke veroordeling van het Hamas-geweld op 7 oktober, naast gejubel, gejuich en goedkeuring in Arabisch landen, is deze veroordeling buiten beeld geraakt en wordt Hamas niet verantwoordelijk gehouden voor het feit dat zij als regering van Gaza haar arme, kwetsbare bevolking in dit conflict meegesleept heeft.

- Hamas startte en veroorzaakte deze oorlog. Welke internationale politieke/juridische organisatie stelt haar daarvoor verantwoordelijk? En wie klaagt haar aan bij een Internationaal Strafhof of tribunaal? Is dat onwil, willekeur, onmacht of weggijken? De bevolking van Gaza is slachtoffer van Hamas; Hamas vormt de dictatoriale, terroristische, onderdrukkende regering van Gaza.

- Hamas gebruikt haar dictatuur nog steeds om de bevolking als schild te gebruiken tegen Israëliëse bombardementen. Hulpgoederen, als internationale humanitaire hulpverlening (brandstof, voedsel, tenten etc.) worden als eerste door Hamas ingenomen. Hamas gebruikt ambulances voor wapenvervoer, personeelsvervoer e.d.

- "10 Dingen die je moet weten over Hamas en ziekenhuizen". Artikel van Jewish News Syndicate (JNS), d.d. 2 nov. 2023. Bron: Israel Today. Het gebruik van de ziekenhuizen door Hamas gaat in tegen de Geneefse Conventies van 1949. Dr. Ahmed Kahlot, directeur van het ziekenhuis in Jabalya (Gaza) bevestigt het misbruik van zijn ziekenhuis voor terroristische doeleinden door Hamas (bron: Israel Today, nieuwsbrief, op 20-12-2023) ²⁹

²⁸ <https://www.haaretz.com/2015-08-02/ty-article/report-khamenei-publishes-book-on-how-to-destroy-israel/0000017f-f96f-d318-aff-fb6f31580000> - [https://en.wikipedia.org/wiki/Palestine_\(2011_book\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Palestine_(2011_book))

²⁹ [VN en Hamas: Misdaadpartners :: Gatestone Institute – www.gatestoneinstitute.org/20235/vn-hamas-misdaadpartners](https://www.gatestoneinstitute.org/20235/vn-hamas-misdaadpartners) "De VN heeft 13.000 werknemers in de kleine Gazastrook. Zij weten precies wat er aan de hand is... Ze wisten allemaal dat de terreurinfrastructuur van Hamas zich in het ziekenhuis bevond, waar Israël niet zou aanvallen. Ze hebben 16 jaar lang tegen de wereld gelogen. Om Israël af te schilderen als het kwaad." *Robert Williams is een onderzoeker uit de Verenigde Staten (17-12-2023).*

– Hoe verder met Gaza na de oorlog, kiezen uit twee kwaden. Hoe het verder moet met Gaza nadat Hamas is verslagen, is nog steeds een groot zwart gat. Israël heeft geen plan, Arabische landen willen Gaza niet besturen, er lijken alleen naar slechte keuzes te zijn. En toch komt er een dag na Hamas.³⁰

- Of die dag van de uitschakeling van Hamas komt, is maar zeer de vraag: **‘Hamas blijft onverzettelijk oorlog voeren’**, stelt Jan van Benthem in een artikel in het ND op 30-12-2023. Redenen:

* Hamas ziet deze oorlog als een succes, het volk is de trotse overwinnaar

* heeft zich grondig en jarenlang op deze strijd voorbereid (zie de uitgestrektheid van de ondergrondse tunnels),

* de terreurgroep/regering van Gaza wil niet buigen voor de eisen van de ‘bezetter’ (hoewel Israël geen regering van Gaza vormt),

* het gaat om het “verpletteren van de Joodse staat” (Israël wordt gezien als ‘criminele vijand’)

* de commandostructuur van Hamas als organisatie, met gemotiveerde opvolgers als een leider wegvalt

* dood en vernietiging in de Gazastrook horen bij de ‘correcte ideologie’ van Hamas.

Verwoesting is een essentieel onderdeel en van belang. Met hoop op nieuwe rekruten uit de Palestijnse bevolking. ‘De gewapende strijd is de beste manier om een eigen staat te bereiken’.³¹

* Nog steeds worden er raketten vanuit Gaza op Israël afgevuurd (70 stuks op 16-01-2024). Het gaat om goed getrainde militie van Hamas en Jihadistische groepen, met een ideologie (vanuit Iran) om Israël te vernietigen, met een enorme wapenarsenaal (Iraanse wapenwedloop), met een pro-Palestijnse opinie (PR-oorlog; slachtofferrol) en een enorme ondergronds verdedigingsstelsel, ideologie: sterven betekent martelaar worden, verering/beloning. Daarnaast zijn er meerdere fronten in deze oorlog:

* Hezbollah in Libanon (de machtshebbers),

* troepen in Syrië (+ Russische steun + Iraanse steun),

* Iraanse dreiging met lange afstands-raketten, die Israël kunnen bereiken + nucleaire dreiging).

* in Irak worden Amerikaanse troepen aangevallen (met represaille maatregelen / tegenaanvallen door de USA). Daarnaast voert Turkije bombardementen uit op christelijke dorpen in Noord-Syrië en bestoken Iraanse troepen vijandige doelen in Noord-Irak³².

* Houthi-rebellen in Jemen vallen schepen aan op de drukke en belangrijke handelsroute bij Jemen (Rode Zee/op weg naar het Suezkanaal). Houthi’s hebben eerder al lange afstands-raketten afgevuurd op Eilat (zuidelijkste stad van Israël, aan de Rode Zee, badplaats, toeristische trekpleister).

* Binnen de Veiligheidsraad van de VN is er een politieke strijd gaande.

* Een opvallende visie kwam ik tegen in *Israel Aktueel* van april 2023, dus maanden voor de oktober-terreur van Hamas, van Joseph Haddad, een Arabisch-Israëlische commandant van het Israëlische leger: “Wat het Israëlisch-Palestijns conflict betreft, komt er alleen een oplossing als de Palestijnse leiders (en de Arabische, BdR) Israël erkennen en een vreedzame dialoog aangaan met Israël. Al vele malen heeft Israël de hand uitgestoken voor onderhandelingen en vrede (door de premiers Rabin, Barak, Olmert), maar steeds trokken de Palestijnse leiders hun handen terug van een mogelijke vredesregeling:

³⁰ Jan van Benthem (2023) Hoe verder met Gaza na de oorlog, kiezen uit kwaden, in: ND, 16-12-2023/17-12-2023, p. 9, nieuwsanalyse.

³¹ Jan van Benthem, 30-12/31-12-2-2023, Ned. Dagblad, p. 17: ‘Hamas blijft onverzettelijk oorlog voeren’.

³² Jan van Benthem: Christelijke dorpen doelwit Turkije; in: ND, 17-01-2024, pag. 9. Regionaal conflict wordt steeds complexer.

‘Waarom zouden ze het oplossen?’ Zolang dit conflict in stand blijft, krijgen de PA en Hamas miljarden dollars, en daar is geweld voor nodig”.³³

Wat kunnen we leren van de geschiedenis van Abraham, Izaak & Ishmaël?

- **Kan hun verzoening leiden tot een verzoening tussen Israël en Hamas?**
- **Kan er een wederzijds respect ontstaan als beide zonen (volken) het inzicht verwerven dat zij dezelfde (aarts)vader hebben en dus tot dezelfde familie behoren?**
- **Kan dat een doorbraak zijn op de vijandelijkheden te staken en om de weg te kiezen van ‘samen leven’?**
- **Kan de ‘visie van destructie’ vervangen worden door de ‘visie van co-existentie’³⁴?**

Conclusies:

- Hamas wil de gewapende strijd niet opgeven (gesteund door Iran). Daarnaast blijft de dreiging uit Zuid-Libanon, Hezbollah bestaan (met regelmatige raketaanvallen).
- Hamas regeert dictatoriaal, geen vrije wil voor de Gazanen, geen vrije democratie voor Gaza. Veel financiële gelden voor ontwikkelingshulp worden voor verkeerde doelen besteed en komen de bevolking niet ten goede. Anders had Gaza er welvarend(er) uitgezien.
- Egypte houdt de grens dicht voor Palestijnen/Gazanen (zij willen voorkomen dat Moslimbroeders Egypte binnenkomen; binnenlands belang)
- De opbouwsteun voor Gaza -na de actuele oorlog- komt nauwelijks van Arabische -rijke- donorlanden (die steun moet blijkbaar uit het westen komen, USA, Europa, VN). Op deze manier zijn de Arabische landen niet solidair met Gaza (Gaza wordt op deze manier door de eigen broeders in de steek gelaten).
- Er klinkt geen veroordeling vanuit de Arabische landen van het blijvende geweld van Hamas; geen oproep om te ontwapenen, om de eigen Gazaanse bevolking te beschermen, geen oproep om de laatste gegijzelde Israëli’s vrij te laten, geen oproep om Israël als natie te erkennen (conform het VN-besluit van november 1947 resolutie 181), geen oproep tot vreedzame co-existentie (zoals Izaak en Ishmaël zich met elkaar verzoenden).
- Het Hamas-geweld van 7 oktober 2023 kan heel makkelijk van een
 - * beperkt lokaal/regionaal conflict (Gaza-Negev),
 - via de huidige Gaza/Hamas-oorlog met Israël uitlopen op
 - een multigrens-conflict:
 - Israël tegen
 - Libanon* (Zuid-Libanon/Hezbollah, daar zijn al regelmatige beschietingen, over en weer; Hezbollah is de feitelijke machthebber in Libanon, naast een officiële regering

³³ Geja Lahpor (2023) Arabische Haddad: wake-up call hard nodig; in: Israël Aktueel, interview, april 2023, p.9. Haddad overleefde in 2017 ternauwernood een aanslag op zijn leven. Een antitankraket van Hezbollah had hem geraakt. Hij werd gelanceerd, kwam zwaargewond op de grond terecht, had diepe wonden over zijn hele lichaam en zijn gezicht. Daarna merkte hij dat hij geen voet meer had. Een lange revalidatieperiode volgde. In 2018 richtte hij de organisatie op *‘Together – Vouch For Each Other > Instaan voor elkaar*, om de kloof te overbruggen tussen Arabische en Joodse samenleving.

³⁴ Pag. 127, in: Jonathan Sacks (2020) – *Genesis - boek van het begin*; Middelburg: Uitg. Skandalon.

in Beiroet),

Syrië (Assad – burgeroorlog sinds 2011, in relatie met de belangen van Turkije, Rusland en Iran, met de context van de PKK en ISIS),

Jordanië (heeft vredesverdrag met Israël, moet/wil de Palestijns-Arabische c.q. de Islamitisch belangen behartigen -> Waqf, de moskeeën op de Tempelberg).

Iran (anti-Israël; stuurt Hamas, Hezbollah, Jihad-groepen en de Houthi's aan; bestookt doelen in buurland Irak; zie voormalige oorlog Iran-Irak),

Jemen (met een jarenlange burgeroorlog, 8-jarig conflict (sinds 2015) Saoedi-Arabië met Houthi-rebellen; Houthi-rebellen vuurden lange-afstandsraketten af op de Israëlische badplaats Eilat; de context van hun aanvallen op schepen op de economisch belangrijke vaarroute van de Rode Zee en het Suez-kanaal; en de recente vergeldingsacties/aanvallen van de USA & UK op Houthi-doelen),

Egypte – met de grensovergang bij Rafah, en de smokkeltunnels vanuit de Sinaiwoestijn).

- Verder zijn betrokken:
 - USA³⁵ en UK: vallen in Jemen Houthi-rebellen aan om de handels-/vaarroute Rode Zee-Suezkanaal te beschermen (Nederland participeert ook in die alliantie),
 - Qatar (bemiddelaar tussen Hamas en Israël; biedt onderdak aan Hamas-leiders),
 - Saoedi-Arabië (Abraham-akkoorden; in conflict met Houthi-rebellen Jemen),
 - Turkije (conflict met PKK in Noord-Syrië, oppositie tegen Israël, pro-Palestijnse opstelling),
 - Cyprus (hulpverleningscorridor via zee, naar Gaza toe, met instemming van de Israëlische regering)
- Invloed van
 - Rusland (militaire invloed in Syrië, bescherming van president Assad),
 - China (probeert bemiddelingsrol te spelen; economische belangen: contracten),
 - Irak (met diverse militaire bases van de USA, die aangevallen worden door Iraanse troepen en/of terroristische groepen die met Iran samenwerken).
 - Terroristische/anti-Israël-bewegingen: PLO-Fatah/Palestijnse Autoriteit, Jihadistische groepen, ISIS, Hamas, Hezbollah, Houthi's, (Zwarte September) e.d.

Literatuur:

Barneveld, J. van (2014, 6^e druk) *Eindtijd Israël en de islam* – Doorn: Het Zoeklicht.

Bar-Zohar (1998) *Helden van Israël – Zij waagden hun leven voor de Joodse staat* – Kampen: De Groot Goudriaan.

³⁵ ‘Amerikanen betalen hoge prijs voor steun aan Israël in Gaza-oorlog’, artikel van Elian Yahye (ND 13-01/14-01-2024; p. 14-15);

- financieel: USA heeft tientallen miljarden dollars naar Israël gestuurd, sinds 07-10-2023, het begin van de huidige oorlog met Hamas. Israël ontvangt jaarlijks 4 miljard dollar aan militaire steun van de USA.
- menselijk: kans op slachtoffers (gewonden/doden) onder militairen van de USA.
- politiek: afbrokkeling van de binnenlandse en buitenlandse steun, schade aan het gezagsimago van USA. Meerdere grote spelers op het wereldtoneel. Nieuwe internationale grootmachten en onderlinge verhoudingen. Jongeren (millennials van tussen de 18 en 29 jaar) in USA zijn meer pro-Palestijns geworden: een soort ‘George Floyd-effect’ (‘Black Lives Matter’- beweging), maar dan op internationaal niveau. En: ‘De bevolking van Arabische landen keert zich massaal tegen de VS’.

Het artikel verwijst naar het boek van (mede)auteur Michael Barnett (2023) *One State Reality: What Is Israel and Palestine?*

Bönker, Jaap (2011, 2e herziene druk) *De God van Abraham, Isaak en Ishmaël – Eén weg naar vrede in het Midden-Oosten* – Harderwijk: Stichting Timotheüs.³⁶

Bouman, Salomon (1998) *Israël contra Zion* – Amsterdam: Uitg. Jan Mets.³⁷

Christenen voor Israël (2004) *Am Jisrael chai! Israël leeft – 25 jaar Christenen voor Israël* -

Christenen voor Israël (2017) *Jeruzalem vijftig jaar herenigd 1967-2017* – Nijkerk - ISBN 9789073632240, eenmalige uitgave.

Collins, L. & D. Lapierre (1993) *O Jeruzalem – Het ontstaan van de staat Israël, een op feiten gebaseerde roman* – Amsterdam: De Boekerij.

Dee, dr. S.P., prof. dr. J. Schoneveld (1971) *Concordantie op het Oude en Nieuwe Testament* – Baarn: Bosch & Keuning NV.

Diggele, Els van (2000) *Een volk dat alleen woont – De strijd om de joodse identiteit van de staat Israël* – Baarn: Ten Have.

Diggele, Els van (2017) *We haten elkaar meer dan de Joden – Tweedracht in de Palestijnse maatschappij* – Amsterdam: Atheneum-Polak&Van Genneep.³⁸

Diggele, Els van (2019) *De misleidingsindustrie – Hoe Nederlandse media ons dagelijks beetnemen; en pamflet* – Amsterdam: De Geus.^{39, 40, 41, 42}

Eger, Edith Eva (2018) *De keuze – Leven in vrijheid* – Amsterdam: Bruna Uitgevers; ISBN 9789400510555.

³⁶ Bönker schrijft op 30-12-2023 een opiniestuk in het ND: 'De Eeuwige is ook betrokken bij de Palestijnen'. De Eeuwige is ook hun Schepper en God, evenals van het Joodse volk, Israël. De strijd komt voort uit een familiekwesie (Abraham – Izaak – Ismaël – Jacob). Over het leed in de huidige oorlog: "Ook de moeders (en de vaders, BdR) in Gaza hebben kinderen en de oma's (en de opa's, BdR) kleinkinderen. Dat geldt ook voor de moeders (+ vaders) en oma's (en opa's) in Israël. Denk maar aan de opa van Ofir Engel (eerst gegijzeld, later vrijgelaten). Zie:

www.nos.nl/collectie/13959/artikel/2499739-tot-nederlander-genaturaliseerde-ofir-engel-vrijgelaten-door-hamas

³⁷ Bouman beschrijft als journalist de geschiedenis van Israël in diverse tijdsperiodes: van de Zesdaagse oorlog – de Yom Kippoeroorlog; over Vrede met Egypte en de onvrede in de bezette gebieden; van intifadah tot de Palestijnse autoriteit; Israël na de moord op Yitzhak Rabin (1995); boeiende historie (400 blz.)

³⁸ Jan van Benthem (2017) *Rauwe Palestijnse werkelijkheid*; Els van Diggele beschrijft de werkelijkheid in het Heilige Land gitzwart; boekbespreking in Gulliver /ND op 6 okt. 2017; p. 17.

³⁹ Het gebrek aan nuance in het conflict tussen de Palestijnen en Israël. Van Diggele spreekt over een 'campagnejournalistiek'; een vooringenomenheid > onder het motto: 'No Jews, no news'! De beeldvorming in sinds ongeveer 1970 (de oliecrisis) gewijzigd. Sinds die tijd spreekt men vaak over de ongelijke strijd tussen het oppermachtige en bij wijle meedogenloze Israël (vanuit een koloniaal zionisme) en het weerloze, vreedzame Palestijnse volk (framing), dat uit hun historische thuisland wordt verdreven (door de Israëliische bezetter). Hamas spreekt nog steeds over de Israëliische bezetter van Gaza, terwijl Israël in 2005 uit Gaza weggetrokken is en de regering van Gaza overgedragen heeft aan de Palestijnse Autoriteit (PA – PLO - El Fatah; Arafat/Abbas), later – in 2007- overgenomen door Hamas door een bloedige staatsgreep; een welbekend fenomeen en patroon tussen de Palestijns-Arabische groeperingen/terroristische groepen: een bloedige, onderlinge machtsstrijd. Saillant detail: in de Gazastrook zijn sinds 2007 geen democratische verkiezingen meer gehouden; Hamas is daar de baas (omvangrijk veiligheidsregime, dictatuur, geen belangenbehartiging van het gewone volk, met corruptie en machtsbehoud).

⁴⁰ Indringende analyse door Van Diggele. Op 12-10-2019 gaf zij een lezing n.a.v. dit pamflet in het gebouw van CvI te Nijkerk. Een indrukwekkende en leerzame lezing, van een kritische journaliste en historica.

⁴¹ Jan van Benthem schreef een boekbespreking n.a.v. dit boek: *De (on)bewuste oogkleppen van de media* (ND 02-11-2019; p. 16-17. Een praktisch voorbeeld van verheerlijking van geweld door Palestijnen door het vermoorden van Israëli's: Abbas bedankte, via zijn premier, de moeder van 6 Palestijnse jongens/mannen die 10 Israëli's hadden vermoord > "prijzenswaardige daden". Dit werd gemeld door Palestinian Media Watch.

⁴² Zie recensie op: https://www.bobderaadt.nl/documents/israel/recensie_de_misleidingsindustrie.pdf

Ebenezer Operatie Exodus (onderwijs brochures) (z.j.) *Bijbelse profetieën over de terugkeer van het Joodse volk naar Israël* - Ebenezer Emergency Fund International/Baarn: Ebenezer Operatie Exodus.

Glashouwer, W. (2008) *Waarom Jeruzalem?* – Heerenveen: Uitg. Barnabas.

Halevi, Yossi Klein (2020) *Brieven aan mijn Palestijnse buurman* – Soesterberg: Uitg. Aspekt (208 blz.).⁴³

Israel Today (2023) *Israël 75 jaar – Maar nog niet veel wijzer* – nr. 175, april/mei, magazine. *Israel's Story in Maps* – The Yesha Council, Jeruzalem. Nederlandse vertaling: Israël op de kaart; CvI/CFOIC – Nijkerk; www.cvi.nl ISBN 9789081781398.

Jansen, dr. Hans (1981) *Christelijke theologie na Auschwitz – Theologische en kerkelijke wortels van het antisemitisme (deel 1)* – 's-Gravenhage: Uitg. Boekencentrum B.V.

Jansen, dr. Hans⁴⁴ (2015) *Waarom mag Israël niet bestaan in het Midden-Oosten* – Heerenveen: Royal Jongbloed – ISBN 978-90-8897-109-9; 1017 pag's.

Jong, Tjitte de (2023) *Onrust was er al vóór de staat Israël*; in: Ned. Dagblad 13-12-2023, p. 15; ingezonden opiniestuk.^{45, 46}

Grafhorst, Sanne van (2023) *Traumatherapie voor ex-gijzelaars; angst, honger en geweld – Israëlische gijzelaars fysiek en mentaal ernstig mishandeld tijdens gevangenschap in Gaza* – ND 05-01-024, pag. 1.

Lambert, L. (2012) *Israël is uniek* – Nijkerk: Chai pers/Christenen voor Israël.

Lieth, N. (1997) *De Joodse staat van een ergernis tot een noodzaak voor de wereld* – Leerdam: Uitg. Middernachtsroep.

Masih-al, Abd (2006, 2^e druk) *De heilige oorlog van de Islam* – Licht des Lebens – Oostenrijk.

Montefiore, Simon Sebag (2011) *Jeruzalem – de biografie* – Amsterdam: Uitg. Rainbow.

Mosab Hasan Yousef (met Ron Brackin) (2010) *Zoon van Hamas – Waargebeurd verhaal van terreur, verraad, politieke intriges en onmogelijke keuzes* – Kampen: Uitg. Kok.⁴⁷

Ornstein, Leo; red. (2023) *Wie over vrede spreekt, heeft moed. Nederlandse schrijvers over de oorlog in Israël en Gaza* – Amsterdam: Uitg. Prometheus; 144 blz., €9,99.⁴⁸

⁴³ Prettig leesbare briefwisseling over een heikele kwestie; goede aanzet tot blijvend gesprek. De schrijver is commentator op het gebied van Joodse en Israëlische kwesties. Het zijn brieven aan een denkbeeldige buurman. Over de wortels van Israël; 4000 jaar geschiedenis, in het beloofde land en de omgang met elkaar als burenen.

⁴⁴ *Hans Jansen (1931-2019) In memoriam*, door Gerard ter Horst (ND, 11 mei 2019, p. 6): Eeuwenoud antisemitisme van kerken in kaart gebracht.

⁴⁵ “Gaza wordt gegijzeld door Hamas, Jemen door de Houthi's, Syrië door Assad en Iran, Libanon door Hezbollah en Soedan door Arabische milities. Het is dezelfde terreur”.

⁴⁶ De Jong verwijst in dit artikel naar bronnen als: ‘From time immemorial’ (geschreven door Joan Peters, 1936-2015, Amerikaans journaliste) en ‘The Shortest History of Israël and Palestine’ (geschreven door Michael Scott-Baumann).

⁴⁷ De ‘Groene Prins’ werd hij genoemd. Palestijn en toegewijd moslim. Zoon en beoogd opvolger van één van de meest vooraanstaande Hamas-leiders, Insider in de Palestijnse politiek. Hij onderging Israëlische gevangenschap en martelingen. Uit liefde voor zijn volk sloot hij een pact met Shin Beth, de Israëlische geheime dienst en spioneerde voor Israël. Hij trotseerde de toom van familie en vrienden door christen te worden. Hij beschrijft van binnenuit de wreedheid van het Hamas-regime, zoals die later ook op 7 oktober 2023 de wereld schokte.

⁴⁸ Boekbespreking: Herman Veenhof (2023) *Israël als witte kolonisator?* – in: Ned. Dagblad, vrijdag 8 dec. 2023, Gulliver, p. 11. De oorlog tussen Israël en Hamas wordt door veel mensen opgevat als een dwingend appel om een kant te kiezen, stelt de schrijver Tommy Wieringa. 18 Nederlandse auteurs schrijven over de meest recente

Ouweneel, W. (2019) *Het Israël van God – Ontwerp van een Israëltheologie* – Hoornaar: Uitg. Gideon. – 768 pag.⁴⁹

Ouweneel, W. (2024) *Wat iedere christen moet weten over Israël en de Palestijnen - in twintig stellingen* – Soesterberg: Uitg. Aspect (ISBN 9789464870954).⁵⁰

Rabin, Lea (1996) *Rabin, ons leven* – Baarn: De Kern.

Randewijk, Annegina (2023) Oorlog, olie en big tech: een ‘gouden’ combi; in Ned. Dagblad, za-zo 6jan. – 07-01-2024, p. 9.^{51, 52}

Sacks, Jonathan (2020) – *Genesis - boek van het begin*; Middelburg: Uitg. Skandalon (zie recensie op:

https://www.bobderaadt.nl/documents/israel/Review_Genesis_boek_van_het_begin_Jonathan_Sacks.pdf).

Smelik, K.A.D (2014) *Tussen hoop en catastrofe Tikva of Nakba – het conflict tussen Israël, de Palestijnen en de Arabische wereld* – Soesterberg: Uitg. Aspect; CIDI-informatiereeks.

Vlastuin, dr. W. van (2023) *Israël – Gods oogappel en wij* – Apeldoorn: Uitg. De Banier⁵³.

www.cvandaag.nl/dossiers/conflict-israel-palestijnen

<https://youtu.be/m19F4IHTVGc?si=8AWLk06F0bYr4-iC> History of Israel-Palestine conflict

www.bobderaadt.nl/documents/israel/De_geschiedenis_van_Israel_tussen_1850_en_1948.pdf

Organisaties die nieuws geven over de huidige oorlog:

- Christenen voor Israël: website, app's, interviews en studies op eigen YouTube-kanaal, gebedspunten; www.cvi.nl
- Comité Gemeentehulp Israël - info@cgi-holland.nl - Elke dag bieden gelovigen in Israël een warme maaltijd, persoonlijke aandacht of praktische hulp aan mensen die dit nodig hebben. Zowel messiaanse Joden als christen-Arabieren in Israël zetten zich in tijdens

uitbraak van geweld in Gaza en Israël. Er is angst, verwarring, verlangen naar vrede, en naar een onpartijdige balans in media en samenleving.

⁴⁹ Zie met name hoofdstuk 12: Israël en de Palestijnen, pag. 529-579.

⁵⁰ Christenen voor Israël heeft Ouweneel geïnterviewd over deze 20 stellingen, en dat interview is te zien op: <https://www.youtube.com/watch?v=tbxOA8q7IXU>

⁵¹ Randewijk legt verbanden tussen rijke landen, de combinatie van olie, oorlog(en) en big tech (bedrijven), macht en invloed/onmacht en ondergeschiktheid, (on)gerechtigheid, arme landen en hun grondstoffen. Landen als Congo, Libië, Jemen, Soedan en Irak komen naar voren. Grondstoffen als olie, gas, kobalt, koper zijn inzet van grote, machtige bedrijven en beïnvloeden op een negatieve manier de ecologie van de lokale bevolking (armoede blijft daar bestaan en de financiële opbrengsten vloeien in de zakken van rijke bedrijven). De strijd om de grondstoffen vormt een eigen ongelijkheid en vijandigheid (radicalisering van jongeren, in moslimrichting; kans op recrutering bij Hamas). Randewijk noemt ook het gasveld voor de Israëlische kust (Gazaanse kust ??) dat door Israël ontwikkeld wordt.

Ik merk dan op: grondstoffen-oorlog, wapenwedloop die veel geld in het laatje brengt van de wapen- & oorlogsindustrie, milieuvervuiling/klimaatcrisis, dood en verlies, radicalisering/uitzichtsloosheid bij bevolkingsgroepen, groeiende kloof tussen rijk en arm, macht en onmacht, vredesinitiatieven en geweldsspiraal. Wij hebben de Vredevorst, Jezus Messias hard nodig om verzoeningsgericht en rechtvaardig te leven. Wij zijn Zijn schepselen, Zijn kinderen.

⁵² Zie ook het artikel 'In de Gaza-oorlog draait het ook om olie en gas', artikel van Daphne Wesdorp; in: ND 15-01-2024, pag. 8-9.

⁵³ Eindejaarsgeschenk bij het Reformatorisch Dagblad. Reformatorische duiding van de huidige oorlog tussen Israël en Hamas (terroristische organisatie en de verantwoordelijke regering van Gaza).

deze verschrikkelijke oorlog. Comité Gemeentehulp Israël blijft hen ook in 2024 ondersteunen.

- **NEM (Near East Ministry): Op donderdag 1 februari is er weer een gezamenlijke gebedsbijeenkomst van diverse Israëlorganisaties.** Deze vindt plaats bij Near East Ministry in Voorthuizen en wordt ondersteund door Christenen voor Israël, De Internationale Christelijke Ambassade in Jeruzalem, Centrum voor Israëlstudies, Israël en de Bijbel, stichting Messiasbelijdende Joden, Open Doors en Comité Gemeentehulp Israël. Deze organisaties roepen op om in eenheid te bidden, voor Israël, de omliggende landen, voor Jood en Arabier, voor allen die lijden onder de verschrikkelijke gebeurtenissen van deze dagen. We komen samen niet om te praten, te discussiëren, of meningen te delen, maar om samen gehoor te geven aan Gods opdracht om te bidden voor de Vrede van Jeruzalem.
- Radio Israël: info@radioisrael.nl
- CIDI: www.cidi.nl/nieuws/
- Israël Today - israeltoday@cvi.nl - Nieuwsbrief Israel Today
- www.cvandaag.nl – dagelijkse nieuwsbrief
- Israel-weekbrief@solcon.nl Israël-weekbrief met nieuws van week; bijv.: 02 [2024] Internationaal Gerechtshof begint hoorzittingen in genocidezaak tegen Israël.